

राज्यात निर्मिती, आयात व विक्री होणाऱ्या
मद्याच्या बाटल्यावर ट्रॅक अँड ट्रेस सुविधेसह
होलोग्राम लावण्याच्या प्रकल्पास व त्यासाठी
निविदा काढण्याच्या प्रस्तावास मान्यता
देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
गृह विभाग,
शासन निर्णय क्र.बीपीए ०९१२/प्र.क्र.१६७(भाग-३)/राउशु-२,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक :- २७ मे, २०१६.

वाचा :- आयुक्त, राज्य उत्पादन शुल्क यांचे पत्र क्र.एफएलआर-११२०१५/३१८/होलोग्राम/५-ब,
दिनांक २८/०७/२०१५.

प्रस्तावना :-

राज्यात अवैध/बनावट मद्य विक्रीस आळा घालून शासनास प्राप्त होणाऱ्या महसूलाची गळती थांबविण्यासाठी राज्यात निर्मिती, आयात व विक्री होणाऱ्या सर्व मद्यांच्या बाटल्यांवर होलोग्राम लावण्याबाबत मे.दाराशॉ अँड कंपनी ही सल्लागार कंपनी नियुक्त करण्यात आली होती. सदर सल्लागाराने होलोग्रामबाबत इतर राज्यातील अनुभव विचारात घेऊन अभ्यासाअंती राज्यात मद्याच्या बाटल्यांवर ट्रॅक अँड ट्रेस सुविधेसह पॉलिस्टर बेस्ड होलोग्राम लावण्याची शिफारस केली आहे. तसेच ग्राहकांना त्यांनी विकत घेतलेल्या मद्याची प्रत/वैधता जाणून घेता यावी, यासाठी सदर होलोग्रामद्वारे तशा प्रकारची वैशिष्ट्ये अंतर्भूत करण्यात येणार आहेत. सद्यस्थितीत देशभरामध्ये २१ राज्यात मद्याच्या बाटल्यावर होलोग्राम लावण्यात येत असून, त्यापैकी १४ राज्यामध्ये पॉलिस्टर बेस्ड होलोग्राम वापरण्यात येत आहे. त्याचप्रमाणे होलोग्राम कशा पद्धतीचा असावा, त्याच्या निवडीसाठी कोणते तंत्रज्ञान असावे याबाबत प्रधान सचिव, राज्य उत्पादन शुल्क यांच्या अध्यक्षतेखाली गठीत केलेल्या समितीने सर्व संबंधितांशी विचारविनिमय करून Request for Proposal (R.F.P.) Document प्रस्तावित केले आहे. त्यानुषंगाने सदर प्रस्तावास राज्य मंत्रिमंडळाच्या दि.१८.०४.२०१६ रोजीच्या बैठकीत मान्यता देण्यात आली आहे. त्यास अनुसरून राज्यात निर्मिती आयात व विक्री होणाऱ्या सर्व मद्यांच्या बाटल्यावर होलोग्राम लावणे व त्यासाठी निविदा प्रक्रिया राबवावयाच्या प्रस्तावास मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

राज्यात अवैध/बनावट मद्य विक्रीस आळा घालून शासनास प्राप्त होणाऱ्या महसूलाची गळती थांबविण्यासाठी राज्यात निर्मिती, आयात व विक्री होणाऱ्या सर्व प्रकारच्या मद्यांच्या बाटल्यांवर होलोग्राम लावण्याबाबत सल्लागार कंपनीने प्रस्तावित केलेल्या R.F.P. Document मध्ये नमूद केलेल्या बाबींनुसार व वैशिष्ट्यानुसार सर्व प्रकारच्या मद्याच्या बाटल्यावर ट्रॅक अँड ट्रेस सुविधेसह पॉलिस्टर

बेस्ड होलोग्राम लावणे आणि त्यासाठी निविदा प्रक्रिया राबविण्यासाठीच्या प्रस्तावास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

२. राज्यात निर्मिती, आयात व विक्री होणाऱ्या सर्व प्रकारच्या मद्याच्या बाटल्यांवर लावण्यात येणाऱ्या होलोग्रामचा व त्याकरिता आवश्यक असलेली यंत्रसामुग्री वरील खर्च मद्य उत्पादन करणाऱ्या घटकाकडून वसूल करण्यात यावा. तसेच, सदरचा प्रकल्प राबविण्यासाठी लागणाऱ्या जागेपोटी येणारा खर्च व या प्रकल्पावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी जो शासकीय अधिकारी/कर्मचारी वर्ग लागणार आहे, त्यासाठी येणारा खर्च निविदाधारकाने करावयाचा आहे. त्याचप्रमाणे, मद्य निर्माणीत उत्पादीत होणाऱ्या व मद्याच्या बाटल्यावर होलोग्राम लावल्यानंतर सदर मद्याची प्रत/वैधता तपासणीसाठी आवश्यक असणारी ट्रॅक अँड ट्रेस प्रणाली कार्यान्वीत करण्यासाठी लागणाऱ्या सॉफ्टवेअर व हार्डवेअर यावरील खर्च निविदाधारकाने करावयाचा आहे.

३. राज्यात अवैध मद्य विक्रीस आळा घालण्यासाठी तसेच शासन महसूलात वाढ करण्याच्या दृष्टीने मद्याच्या बाटल्यांवर होलोग्राम व ट्रॅक अँड ट्रेस दोन टप्प्यात म्हणजे ट्रॅक अँड ट्रेस निविदा मंजूरीनंतर ६ महिन्यात प्रायोगिक तत्वावर सुरु करून १८ महिन्यात सर्व राज्यात ट्रॅक अँड ट्रेस सहीत होलोग्राम लावण्याची प्रक्रिया बंधनकारक करण्यात येईल. १८ महिन्याच्या कालावधीमध्ये ६ महिन्याचा प्रायोगिक कालावधीचा अंतर्भाव असेल. सदर बाबींसाठी एकच निविदा प्रक्रिया राबविण्यात येईल. तसेच, सदर प्रकल्पाची कालमर्यादा ५ वर्षांची राहिल.

४. सदर प्रकल्पाच्या अंमलबजावणीसाठी महाराष्ट्र देशी मद्य नियम १९७३, महाराष्ट्र मद्यार्क आसवन आणि पेय मद्य निर्मिती नियम, १९६६ महाराष्ट्र बियर आणि वाईन निर्मिती नियम, १९६६ व मुंबई विदेशी मद्य नियम १९५३ व इतर संबंधित नियमांमध्ये आवश्यक ती दुरुस्ती करण्यात येईल.

५. सदर प्रकल्पाच्या अंमलबजावणी व नियंत्रणाकरिता तसेच दरम्यान उद्भवणाऱ्या समस्यांचे निराकरण करण्याकरीता प्रधान सचिव, राज्य उत्पादन शुल्क, गृह विभाग व आयुक्त, राज्य उत्पादन शुल्क, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती गठीत करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे. प्रकल्पाच्या अंमलबजावणीकरिता दैनंदिन उद्भवणाऱ्या अडचणींचे निराकरण आयुक्तांच्या अध्यक्षतेखालील समिती करेल तसेच प्रकल्पाच्या अंमलबजावणीकरिता काही धोरणात्मक निर्णय घेण्यासाठी प्रधान सचिवांच्या अध्यक्षतेखालील समिती निर्णय घेईल.

६. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. १७२/व्यय-८, दि .१३.५.२०१६ अन्वये मिळालेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१६०५२७१२३६०८२८२९ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(पु.हि. वागदे)

सह सचिव, गृह विभाग, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

१. मा.मुख्यमंत्री, यांचे प्रधान सचिव
२. मा. मंत्री, वित्त यांचे खाजगी सचिव
३. मा.मंत्री, राज्य उत्पादन शुल्क, यांचे खाजगी सचिव
४. मा.राज्यमंत्री, राज्य उत्पादन शुल्क, यांचे खाजगी सचिव
५. विरोधी पक्ष नेते विधानसभा/परिषद, विधानमंडळ सचिवालय, विधान भवन, मुंबई
६. मा.मुख्य सचिव, यांचे खाजगी सचिव
७. प्रधान सचिव, राज्य उत्पादन शुल्क, यांचे स्वीय सहायक
८. सर्व मंत्रालयीन विभागाचे अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव यांचे स्वीय सहायक
९. कक्ष अधिकारी (व्यय-८), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१०. महालेखापाल, लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परिक्षा, महाराष्ट्र, मुंबई-१
११. महालेखापाल, लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परिक्षा, महाराष्ट्र, नागपूर-२
१२. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
१३. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई/नागपूर
१४. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
१५. आयुक्त, राज्य उत्पादन शुल्क, मुंबई
१६. सर्व जिल्हाधिकारी
१७. सर्व विभागीय उप आयुक्त, राज्य उत्पादन शुल्क
१८. सर्व अधीक्षक, राज्य उत्पादन शुल्क
१९. निवडनस्ती राउशु-२